

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی ، برنامه و سرفصل دروس دوره
کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری

کمیته تخصصی جغرافیا
گروه علوم انسانی

مصوب دویست و شصت و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۲/۷/۱۸

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری

گروه: علوم انسانی

رشته: جغرافیا و برنامه ریزی شهری

کمیته تخصصی: جغرافیا

شاخه:

کد رشته:

دوره: کارشناسی ارشد

شورای عالی برنامه ریزی در دویست و شصت و چهارمین جلسه مورخ ۷۲/۷/۱۸ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری که توسط کمیته جغرافیا گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تاسیس میشوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و بایسند تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۲/۷/۱۸ کلیه دورههای آموزشی و برنامههای مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ میشوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات میتوانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ میشود.

رای صادره دویست و شصت و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ
۱۳۷۲/۷/۱۸

در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری

- (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آرا به تصویب رسید.
- (۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره دویست و شصت و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۲/۷/۱۸ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری صحیح است بمورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است
دکتر علی شریعتمداری
سرپرست گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ میشود.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه‌ریزی

بسمه تعالی

برنامه دوره کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری

۱- مشخصات کلی دوره

مقدمه و تعریف

باتوجه به سیاستهای وزارت فرهنگ و آموزش عالی در مورد فراهم آوردن امکانات تحصیل در دوره های عالی و تشویق و تقویت پژوهشهای علمی و هنری در داخل کشور و با عنایت به تجربه یک دوره بیش از ۱۵ سال تربیت کارشناس جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دوره کارشناسی ارشد این رشته دایر می گردد.

۲- اهداف رشته

الف : هدف آموزشی

از آنجائیکه علم جغرافیا باستر مطالعاتی طرح ها و پروژه های عمرانی را فراهم کرده و مبنای ارزیابی های محیطی است و با توجه به ماهیت تخصص برنامه ریزی شهری که بررسی تاریخی و وضعیت کنونی و آینده توسعه شهرها را در بر می گیرد تربیت متخصصین که حرفه شهرسازی باینش های محیطی ، اقتصادی و فرهنگی را تضمین نماید نیاز فزاینده به این تخصص را برآورده می کند.

ب - هدف پژوهشی

به لحاظ نیاز مملکت به تخصص جغرافیا و برنامه ریزی شهری با توجه به تحولات

سریع و وسیع جمعیتی و تغییر شیوه زندگی از اشکال دیگر به شکل زندگی شهری، دوره -
کارشناسی ارشد این رشته امکان تامین نیروی متخصص را برای بهره‌گیری در ساماندهی
فضای شهری مراکز موجود و ایجاد شهرهای جدید فراهم کرده و شرایط پژوهشی و مطالعاتی
در سطح بالا را در مورد مسائل شهری مهیا خواهد نمود.

۳- ضرورت و اهمیت رشته

باتوجه به اهداف فوق الذکر و با در نظر گرفتن گسترش شدید شهرنشینی، رشد
شهرهای موجود، برنامه ریزی و طراحی شهرهای جدید، بیش از هر زمان دیگر نیاز بسسه
فارغ التحصیلان این رشته در محدوده عملکرد وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی کشور،
سازمان برنامه و بودجه دانشگاهها و علی‌الخصوص مهندسين مشاور شهرساز احساس
می‌شود.

۴- دوره آموزشی کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری

این رشته برای یک دوره ۳ ساله طرح ریزی شده و بر اساس برنامه تنظیمی ^{داری}
جامعیت ساسی بوده و از تخصص‌های مختلف بهره می‌گیرد. با عنایت به حالت میان رشته‌ای
بودن آن و اینکه جنبه‌های مختلف توسعه و عمران شهرها را مورد بررسی و پژوهش قرار می -
دهد فارغ التحصیلان دوره‌های کارشناسی رشته‌های زیرمی‌توانند در آزمون کارشناسی ارشد
این دوره شرکت نمایند.

۱- کارشناسی جغرافیا (گرایش‌های مختلف)

۲- کارشناسی اقتصاد

۳- کارشناسی علوم اجتماعی

۴- کارشناسی عمران

۵- کارشناسی جغرافیا و برنامه ریزی شهری

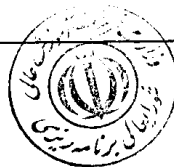
دروس پایه کارشناسی ارشد رشته "جغرافیا و برنامه ریزی شهری"

پیشنیاز زمان ارائه شده	ساعات			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	۳۴	۳۴	۲	۲	مکتبهای جغرافیائی	۱
۳۴	۱۷	۵۱	۲	۲	روش تحقیق در مطالعات شهری و منطقه‌ای	۲
۳۴	۱۷	۵۱	۲	۲	اصول و مبانی برنامه ریزی منطقه‌ای	۳
-	۳۴	۳۴	۲	۲	تحلیل‌های جمعیتی در برنامه ریزی شهری	۴
-	۳۴	۳۴	۲	۲	جغرافیای طبیعی شهر (ژئومورفولوژی)	۵
	۳۴	۳۴	۲	۲	جغرافیای طبیعی شهر (اقلیم‌هیدرولوژی)	۶
	۳۴	۳۴	۲	۲	متون تخصصی	۷
-	-	-	۱۴	۱۴	جمع	

دروس تخصصی کارشناسی ارشد رشته "جغرافیا و برنامه ریزی شهری"

پیشنیاز زمان ارائه شده	ساعات			تعداد واحد		نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	واحد	واحد		
-	۳۴	۳۴	۲	۲	۲	جغرافیای شهری (پیشرفته)	۱
۳۴	۱۷	۵۱	۲	۲	۲	برنامه ریزی کاربری اراضی شهری	۲
-	۳۴	۳۴	۲	۲	۲	تکنیکهای پیش بینی در برنامه ریزی شهری و منطقه ای	۳
۳۴	۵۱	۸۵	۴	۴	۴	شهرنشینی و برنامه ریزی شهری در ایران	۴
۳۴	۱۷	۵۱	۲	۲	۲	سیستم اطلاعات جغرافیائی در برنامه ریزی شهری و منطقه ای	۵
-	۳۴	۳۴	۲	۲	۲	برنامه ریزی شهرهای جدید	۶
-	۳۴	۳۴	۲	۲	۲	اصول و روشهای برنامه ریزی مجتمع های زیستی	۷
۶۸	۰	۶۸	۲	۲	۲	کارگاه برنامه ریزی شهری و منطقه ای	۸
-	-	-	۶	۶	۶	پایان نامه	۹
-	-	-	۲۴	۲۴	۲۴	جمع	

دروس پیشنهادی کارشناسی ارشد رشته "جغرافیا و برنامه ریزی شهری"

کد درس	نام درس	تعداد واحد	سامانیت		پیش نیازها
			جمع	نظری/عملی	
۱-	- کاربرد عکسهای هوایی و ماهواره‌ای در مطالعات شهری و منطقه‌ای	۲	۵۱	۱۷	۳۴
۲-	- مدیریت عمران	۲	۵۱	۱۷	۳۴
۳-	- حقوق و قوانین شهرسازی	۲	۳۴	۳۴	
					
جمع					

مکتبهای جغرافیائی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

کلیات پیشینه تاریخی تفکرات جغرافیائی

۱- جغرافیای پوزیتیویستی

۲- جغرافیای رئالیستی

۳- جغرافیای کارگردی

۴- جغرافیا و دیدارشناسی

۵- جغرافیای رادیکالیستی

۶- جغرافیای پرگماتیستی

۷- جغرافیای اگزستانسیالیستی

۸- جغرافیای ساختارگرائی

۹- جغرافیای ایده آلیستی

۱۰- جغرافیای رفتاری

۱۱- جغرافیا بعنوان علم فضائی

۱۲- مکتب انسانگرا

۱۳- مکتب چشم انداز

۱۴- نتیجه گیری و مسیر آینده جغرافیا

روش تحقیق در مطالعات شهری و منطقه‌ای

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنیاز: -

هدف: هدف از آموزش نظری و عملی روش تحقیق شهری رزیابی روابط جغرافیایی است که بین فضای فیزیکی، محتوای انسانی و اقتصاد شهری وجود دارد. چنین تحقیق عملی همراه با کاربرد روش های خاص جغرافیایی به روشنگری آنچه که درون شهر میگذرد منتهی شده و دست اندکاران عمران شهری را در توسعه، بازسازی عمران و توسعه متناسب شهری یاری میدهد.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- تحقیق در مکان یابی جغرافیایی شهر و نقش آن در توسعه آینده شهر
- تحقیق در ساخت و یافت مورفولوژیکی و اکولوژیکی شهر
- روش تحقیق رشد شهر و آهنگ آن
- روش تحقیق جمعیت شهر و تکامل آن
- خدمات و رفاه شهری (تغذیه شهر، انرژی شهر، آب شهر، ارتباطات شهری ۰۰۰۰)
- مطالعه در سکونتگاههای شهری
- تحقیق در واحدهای تولیدی شهر و نحوه مکان یابی آنها
- روش مطالعه در فضای نامطلوب شهری بویژه حاشیه نشینان شهری
- روش مطالعه شهر و ناحیه (حومه، اقماری شهر و شهرهای دیگر ناحیه)
- آینده نگری روی شهر و برنامه ریزی آن

اصول و مبانی برنامه ریزی منطقه‌ای

تعداد واحد ۲ نظری و عملی

پیش نیاز ندارد

هدف :

دادن آگاهی به دانشجویان در رابطه با برنامه ریزی منطقه‌ای بعنوان
بعد وسیع‌تر برنامه ریزی کالبدی، آشنائی با نوع کاربری اراضی در سطح منطقه ،
بوجود آوردن نوعی ارتباط بین برنامه ریزی روستائی ، برنامه ریزی شهری
و برنامه ریزی منطقه‌ای بعنوان سه نظام اصلی تاثیر گذار در تنظیم و ترتیب
فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی در محدوده سرزمین .

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- ۱- تئوری برنامه ریزی منطقه‌ای
- ۲- تاریخ تحول برنامه ریزی منطقه‌ای
- ۳- منطقه گراشی
- ۴- برنامه ریزی منطقه‌ای در ایران
- ۵- منابع ، امکانات و محدودیت‌ها
- ۶- آمایش سرزمین

تحلیل های جمعیتی در برنامه ریزی شهری

تعداد واحد (۲) نظری

هدف : آشنا کردن دانشجویان دوره کارشناسی ارشد با بکارگیری روشهای تحلیل جمعیتی در

طرحهای جامع شهری و تجزیه و تحلیل داده های جمعیتی در برنامه ریزی ها .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- بحث تکوینیک

۲- روش های مختلف تحلیل جمعیت

۳- جایگاه علم جمعیت در برنامه ریزی شهری

۴- شیوه های مختلف تبدیل داده های آماری به نمودارها و دیاگرام های شهرسازی

۵- استفاده از داده های جمعیتی در نقشه های شهرسازی.

جغرافیای طبیعی شهر (ژئومورفولوژی)

تعداد واحد: ۲ نظری

هدف:

بررسی و مطالعه ساختار طبیعی شهر

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- ۱- تحلیلی از واحدهای توپوگرافی یک حوزه شهری از نظر کیفی و کمی
- ۲- بررسی و مطالعه داده‌های زمین‌شناسی
- ۳- آنالیز مناطق زمین‌ساختی و بررسی لیتولوژی سنگ‌های تشکیل‌دهنده
- ۴- مطالعه تحول مورفولوژیکی شهر
- ۵- ممیزی واحدهای مورفولوژی شهر
- ۶- تحلیل هرکدام از واحدهای مورفولوژی
- ۷- ممیزی مناطق آسیب پذیر شهر در رابطه با عوامل مورفودینامیک

جغرافیای طبیعی شهر (اقلیم و هیدرولوژی)

تعداد واحد: ۲ نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

بررسی شهر از نظر اقلیمی و سیستم آب و تاثیر عوامل فوق در شکل گیری
مجتمع های زیستی و توسعه آنها
سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

- ۱- مطالعه عوامل اقلیمی شهر، دما و تغییر آن - بارش - روزهای یخبندان -
فشار - تبخیر و تعرق
- ۲- طبقه بندی اقلیمی شهر به روشهای کوپن ، پکی ، تورنوايت
- ۳- مطالعه سیستم زهکشی - جریانات سطحی در شهر و حوزه های اطراف
- ۴- اندازه گیری های دبی آبهای جاری و تنظیم بیلان آبی
- ۵- انطباق طرح های جامع شهری با عوامل اقلیمی و هیدرولوژیکی

متون تخصصی

تعداد واحد (۲) نظری

هدف :

آشنائی با متون تخصصی در ارتباط با انواع برنامه ریزی ها، بخصوص برنامه

ریزی شهری بدست آوردن توان درک مطلب از متون خارجی در جهت تکمیل دروس -

تئوریک .

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

- 1- Evolution of Planning
- 2- Objects of Town Planning
- 3- Principles of City Planning
- 4- Necessity of City Planning
- 5- Land Use
- 6- Forms of Planning
- 7- Site for an ideal city
- 8- New Towns
- 9- Planning of the modern city
- 10- Zoning
- 11- Principles of Zoning
- 12- Maps for Zoning
- 13- Housing
- 14- Building Site
- 15- Classification of Residential Buildings
- 16- Design of Residential Areas
- 17- Slums
- 18- Economic justification for City Planning

جغرافیای شهری (پیشرفته)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشیناز: ندارد

هدف:

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- ۱- مکتبهای جغرافیای شهری
- ۲- اقتصاد سیاسی و جغرافیای شهری
- ۳- وابستگی فضای شهر
- ۴- شهرگرایی و علل پیدایش شهرهای مسلط
- ۵- اقتصاد سیاسی نفت و شهرهای کشورهای نفت خیز
- ۶- سیستمهای شهری در جهان سوم
- ۷- مکان‌گزینی تاسیسات و تجهیزات شهری
- ۸- شهرکهای جدید
- ۹- تحلیلی بر سیاست‌های شهرنشینی و شهرگرایی در جهان سوم

برنامه ریزی کاربری اراضی شهری

تعداد واحد : (۲)

نوع واحد : ۱ واحد عملی + ۱ واحد نظری

هدف : در این درس ضرورت ، روند و عوامل برنامه ریزی اراضی شهری به دانشجویان آموخته می شود
بنحویکه آنان را قادر به برنامه ریزی و تهیه نقشه های کاربری زمین با بهره گیری از
اصول و تکنیک های جدید بنمایند.

سرفصل دروس

- ۱- اهداف و وظایف برنامه ریزی کاربری زمین
- ۲- عوامل و اجزاء اصلی برنامه ریزی
- ۳- اطلاعات مورد نیاز
- ۴- تکنیک های جمع آوری اطلاعات مربوط به کاربری اراضی
- ۵- روش های ایجاد فایل های اطلاعاتی ، تجزیه و تحلیل ، کدگذاری و نمایش داده ها
- ۶- مدل های کاربری اراضی شهری
- ۷- بازار مستقالات و اراضی شهری
- ۸- عاملان در بازار زمین شهری
- ۹- اهداف و شیوه های کنترل کاربری زمین شهری توسط دولت

منابع خارجی

- F.S.Chapin and E.J.Kaiser (1979)
Urban Land use planning, University of Illinois, USA.
D.Rhind and R.Hudson (1980)
Land use, Methuen and Co, USA.
P.F.Dale and J.D Mclaughlin (1989) Land Information
Management, Oxford University Press, USA.

تکنیک‌های پیش‌بینی در برنامه‌ریزی‌های شهری و منطقه‌ای

تعداد واحد (۲) نظری

هدف : در این درس تکنیک‌های متفاوت برآورد مرتبط به برنامه‌ریزی‌های شهری و منطقه‌ای آموزش داده می‌شود هدف آشناندن دانشجویان با شیوه‌های توصیفی، نموداری و ریاضی متداول در برنامه‌ریزی و سعی می‌شود با انجام تمرینات ملموس و روشن آنان را قادر به کارگیری این تکنیک‌ها

بنمایند.

سرفصل دروس :

۱- تکنیک‌های پیش‌بینی جمعیت

۲- " " مسکن

۳- " " اشتغال

۴- " " بازرگانی و تجاری

۵- " " حمل و نقل

۶- " " فضای سبز

۷- " " برآوردهای ترکیبی

B.Field and B Mac Gregor; (1987)

Forecasting Techniques for urban and Regional Planning.

شهرنشینی و برنامه‌ریزی شهری در ایران

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری ۳ عملی ۱

پیشنیاز:

هدف: مقصود از تعلیم این درس بوجود آوردن چشم اندازی است در جهت:

- الف - آشنائی با موضوع شهرنشینی و روند تغییرات ساختاری شهرها
- ب - بررسی نظام رایج برنامه‌ریزی شهری در ایران و ضوابط تهیه طرحهای جامع شهری

سرفصل دروس:

- ۱- تحلیلی از شهرنشینی و بررسی الگوهای سکونتی کشور ۲- روند و ابعاد شهرنشینی سالهای اخیر در ایران ۳- تحلیل تطبیقی رشد و توسعه تهران، شهرهای بزرگ و دیگر مناطق شهری ۴- نظریه سلسله مراتب شهری و کاربرد آن بر روی شهرهای ایران ۵- دور نمای تحولات آینده توسعه شهری و شهرنشینی ایران ۶- تعاریف، مفاهیم و ضرورت برنامه‌ریزی شهری ۷- شمای کلی نظام برنامه‌ریزی در ایران ۸- مدخلی بردگرگونیهای توسعه فضائی کشور ۹- سوابق تهیه طرحهای جامع شهری اطرح های تهیه و عمران شهرها (در ایران)

- ۱۰- مشکلات، تنگناها و نارسائیهای بنیادی تهیه طرحهای جامع و تفصیلی در ایران
- ۱۱- طرح‌های هادئ و نحوه انتخاب اولویت شهرها و روش تهیه و تمویب و اجرای طرح‌های هادی

- ۱۲- مطالعات موردی در ایران - تجزیه و تحلیل طرحها - نقد و بررسی و ارائه پیشنهادات

سیستم اطلاعات جغرافیایی در برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای

تعداد واحد: ۲

نوع واحد نظری و عملی

پیشنیاز: ندارد

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

۱- مقدمه

۲- کاربردهای متفاوت GIS

۳- GIS چیست (جزء تشکیل دهنده GIS)

۴- اطلاعات ورودی و خروجی به GIS

۵- ارتباط سنجش از دور و GIS

۶- سخت افزار موردنیاز GIS مقدمه‌ای بر سخت افزار و نرم افزار موردنیاز GIS

۷- نرم افزار موردنیاز GIS

۸- مشکلات GIS در کشورهای جهان سوم

۹- استفاده از GIS در برنامه‌ریزی شهری

۱۰- لایه‌ها (فایل‌های) اطلاعات موردنیاز در برنامه‌ریزی شهری

کار عملی: کاربایکی از سیستم‌های آرک / اینفو یا ایلویس در صورت عدم وجود کار با سیستم

اتوكد.

برنامه‌ریزی شهرهای جدید

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: ۱- بحث در تئوری برنامه‌ریزی شهرهای جدید

۲- شناخت ضرورت طرح و برنامه‌ریزی شهرهای جدید

۳- **توجه‌دادن** دانشجویان به کم و کیف وزمینه‌های مطرح شده در ساخت

شهرهای جدید

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

۱- مبانی تئوریک برنامه‌ریزی شهرهای جدید

۲- تجزیه و تحلیل نظریه‌های بهسازی، نوسازی و ساخت شهر

۳- سیر و تاریخ برنامه‌ریزی شهرهای جدید

۴- شهرهای جدید در کشورهای جهان سوم

۵- مکان‌یابی برای شهرهای جدید

۶- مراحل مختلف مطالعه و وضع وجود- کاربری زمین تعیین تراکم‌ها - سرانه‌های

مسکونی- محدوده و حریم شهرهای جدید

۷- الگوهای مختلف در طراحی شهرهای جدید

۸- باغ‌شهر و دیگر تئوری‌ها نوین شهرسازی

۹- سیاست شهرسازی و شهرهای جدید در ایران

۱۰- تحلیلی از شهرهای جدید ساخته شده و پروژه‌های در دست مطالعه در مناطق مختلف

کشور

۱۱- برنامه‌ریزی شهرهای جدید و طرح آمایش سرزمین ایران

اصول برنامه‌ریزی مجتمع‌های زیستی

تعداد واحد ۲ نظری

پیش‌نیاز ندارد

هدف :

بررسی ، شناخت و آگاهی درمورد مسائل اسکان ، آشنائی با روشهای برنامه‌ریزی ، مدیریت و اجرای پروژه‌های مجتمع‌های زیستی .
تحقیق در امر تحولات کمی و کیفی محلات ، بخش‌ها و مناطق داخل - شهرها از جنبه کالبدی ، اجتماعی و اقتصادی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- ۱- تهیه آمار و اطلاعات
- ۲- تدوین تئوریک یک طرح
- ۳- تهیه نقشه‌های شهرسازی
- ۴- سیماسازی

کارگاه برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: هدف از انجام پروژه‌های کارگاهی توانایی بخشیدن به دانشجویان برای برنامه‌ریزی و تدوین استخوانبندی طرح‌های عمرانی و نوسازی و بهسازی شهری و منطقه‌ای می‌باشد. در واقع کارگاه در حکم میدان تجزیه و آزمون عملی دروس تئوریک برنامه‌ریزی شهری است.

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

۱- مقدمه و طرح مسئله

۲- مفاهیم و کیفیت‌های مختلف فضای منطقه‌ای شهری

۳- شناخت منطقه، شهر و حوزه نفوذ شهری

۴- روش تهیه طرح‌های نوسازی، بهسازی و توسعه و عمران شهری و منطقه‌ای

استخوان بندی طرح

۴-۱- نحوه تهیه اطلاعات و آمار

۴-۲- توصیف و ترسیم وضع موجود

۴-۳- تجزیه و تحلیل داده‌های وضع موجود

۴-۴- ارائه پلان

۴-۵- ارائه مدلی برای توسعه شهری و منطقه از طریق سنجش تغییرات حاصله در عناصر

متشکله حوزه طراحی در طول مدت اجرای طرح

نقشه‌های مربوطه

۴-۵- تهیه نقشه‌های وضع موجود

۴-۶- نمودارها و دیاگرام‌ها

۴-۷- نقشه‌های کاربری و استفاده از اراضی

۴-۸- نقشه‌های پیشنهادی

کاربرد عکسهای هوآشی و ماهواره‌ای در مطالعات شهری و منطقه‌ای

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ نظری + ۱ عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با کاربرد عکسهای هوآشی و تصاویر و اطلاعات ماهواره‌ای در مسائل شهری و ناحیه و اهمیت کاربرد تکنولوژی سنجش از دور در جهان امروز در مسائل مربوطه

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

بخش نظری (۱ واحد): مقدمه - تکنیکهای سنجش از دور (هوآشی، ماهواره‌ای، رادار ۰۰۰)

در تهیه آمار و اطلاعات شهری

- سیستم‌های مورد استفاده در سنجش از دور برای ارزیابی و تشخیص تغییرات

شهری

- کاربرد عکسهای هوآشی و تصاویر و اطلاعات ماهواره‌ای در مدیریت سیستمهای

شهری و ناحیه‌ای

- تهیه نقشه‌های کاربری زمین‌های شهری با استفاده از عکسهای هوآشی و ماهواره‌ای

بخش عملی (۱ واحد): تهیه نقشه مینا و تهیه نقشه‌های کاربری زمین یک شهر ویژه با استفاده

از عکسهای هوآشی و اطلاعات دیجیتال ماهواره‌ای

مدیریت عمران

تعداد واحد : (۲) عملی و نظری

هدف : ۱- بررسی پروژه های عمرانی از دیدگاه مدیریت

۲- مطالعه روند شکل گیری پروژه

۳- کنترل پروژه و بهبود اجراء و بهره دهی

سرفصل دروس : (۱۷ ساعت نظری + ۳۴ ساعت عملی)

۱- ساختار دستگاههای اجرائی و اصول قرارداد (مشاوره - مناقصه - پیمان)

۲- اداره کردن قرارداد.

۳- مدیریت اجراء

۴- سلسله مراتب عملیات و برنامه زمان بندی

۵- برنامه ریزی مالی پروژه و تعدیل (هزینه - زمان)

حقوق و قوانین شهرسازی

تعداد واحد (۲) نظری

هدف :

بررسی مباحث عمده شهرسازی نسبت به رایج ترین اصول ضوابط و مقررات کشورهای پیشرفته ، آشنائی با روشها و ضوابط موجود در ایران و استفاده از تجارب سایر کشورها در انطباق با شرایط خاص کشور ما

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

۱- شناخت کلی شهر و شهرداری از دیدگاه علم حقوق

۲- تفکیک و آماده سازی اراضی

۳- منطقه بندی شهرها

۴- مدور پروانه و نظارت ساختمانی

۵- گذر بندی شهرها؛ نقشه رسمی

۶- نوسازی و بهسازی شهرها

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

شماره: ۲۳/۳۶۴۹

پیوست:

بیت عالی

جمهوری اسلامی ایران
ارت فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری پروندههای آموزشی، حذف، دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردد.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختتامی به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد میتواند اختتامی به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را درمقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقابیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، دراین صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی درخصوص تقلیل واحدهای درسی درمقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به درجه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگ و آموزش عالی

بشماره

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۴۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانش‌جویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، در سه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشند، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سہائتی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سہارا قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سہائتی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر شد جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد تصحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

دستورالعمل شورای عالی برنامه ریزی

۴۳۲